

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خلاصہ درس دوازده مطالعات اجتماعی

+

سوالات درس

تھیہ و تنظیم: محمد رضا عزتے

دبیر: جناب آقائے برومند

خلاصه درس ۱۲ (حفاظت از زیستگاه های ایران)

شرایط جغرافیایی ایران موجب شده است که ایران تنوع زیادی در گونه های گیاهی و جانوری داشته باشد.

تاکنون حدود ۹۰۰۰ گونه گیاهی در ایران شناسایی و نامگذاری شده است و یا حشرات ایران را حدود ۶۰،۰۰۰ گونه تخمین زده اند.

طورکلی، مهمترین عاملی که موجب شده است برخی از گونه ها برای همیشه از بین بروند یا برخی از گونه ها در معرض خطر قرار بگیرند، فعالیتهای نادرست انسانها بوده است.

پس ما در بهره برداری از طبیعت و رفع نیازهای خودمان باید طوری برنامه ریزی و عمل کنیم که کمترین آسیب به محیط وارد شود. برای مثال، کشیدن راه و ساختن خانه ها یا شهرها، بدون تفکر و برنامه ریزی، جنگل ها یا مراتع را از بین میبرد، برخی برای تأمین زغال و سوخت، درختان را قطع میکنند. وقتی درختان جنگلی در یک ناحیه نابود میشوند، جانورانی نیز که غذایشان را در این جنگل ها به دست می آورند، از بین می روند و تعادل طبیعت به هم می خورد.

شکار بیش از حد و صید بی رویه نیز باعث کاهش بعضی گونه های جانوری شده است. وقتی شکارچیان برای تفریح یا استفاده از پوست، شاخ و استخوان، با محاصره حیواناتی مثل گورخر، آهو یا پرندگان در یک دشت به آنها حمله میکنند، به تدریج نسل این گونه ها رو به کاهش میگذارد یا در خطر انقراض قرار می گیرد.

یکی از چیزهایی که حیات زیستگاه ها را تهدید میکند، زباله است.

زیرا بسیاری از زباله هایی که ما تولید می کنیم، زیان آورند و سا لهای زیاد در محیط باقی میمانند.

هرچه جمعیت بیشتر می شود، فعالیت های کارخانه ای و حمل و نقل و تولید مواد سمی هم بیشتر میشود. گاز های سمی که از اتومبیل ها یا کارخانه ها به هوا و آب

وارد می شوند یا سم هایی که در آفت کش های کشاورزی وجود دارد، اثرات بدی بر زندگی گیاهان و جانوران دارند.

ایران دارای تنوع زیستی است.

برخی از مهمترین دلایل حفاظت از زیستگاهها عبارتند از:

سپاسگزاری از نعمت های خداوند: خداوند، محیط زندگی انسان را

سرشار از تنوع و زیبایی آفریده است تا انسانها از نعمتهای خدا استفاده کنند.

یکی از راه های شکرگزاری از نعمت های الهی این است که رابطه درست و صحیح با طبیعت داشته باشیم.

لذت بردن از زیباییها و تفکر در آفرینش: انسان از دیدن منظره های طبیعی لذت می برد. ما با دیدن جلوه های طبیعی به عظمت آفرینش خداوند پی می بریم. همه ما وقتی اوقات فراغت خود را در دامن طبیعت میگذرانیم

احساس آرامش بیشتری میکنیم. اگر زیستگاهها، تخریب یا نابود شوند، انسان از نعمت استفاده و دیدن این زیباییها محروم می شود.

حقوق حیات: انسان، تنها موجود زنده روی زمین نیست، سایر موجودات زنده نیز حق حیات دارند و مثل انسان، مخلوق خداوند هستند. انسان ها میتوانند فقط در حدی که نیا زهایشان را برآورده کنند، از طبیعت بهره برداری کنند و حق ندارند به دلیل زیاده روی در مصرف یا سود جویی، گونه ها را نابود کنند.

وابستگی موجودات زنده به یکدیگر: همه موجودات زنده برای ادامه زندگی به یکدیگر وابسته هستند. یکی از وابستگیها، زنجیره غذایی است. وقتی برخی گونه های یک زیستگاه نابود میشوند، غذای برخی گونه های دیگر کم می شود و آن گونه نیز شروع به کاهش می کند، در نتیجه تعادل زندگی در آنجا به هم می خورد.

فواید گیاهان و جانوران: بعضی از جانوران و گیاهان منابع غذایی برای انسانها هستند. ما از گوشت برخی دام ها یا پرندگان و میوه ها، غلات، سبزیجات و چای تغذیه می

کنیم. بعضی از گیاهان خاصیت دارویی دارند و برای درمان بیماری‌ها استفاده می‌شوند. بخشی از داروهایی که در داروخانه‌ها فروخته می‌شوند از عصاره گیاهان بدست آمده است.

مهمترین وظیفه سازمان حفاظت از محیط زیست، مراقبت از زیستگاه‌های طبیعی کشور و جلوگیری از تخریب و آلودگی آنها است. محیط بانی یکی از مشاغل مهم در این سازمان است.

محیط بان‌ها مسئول اجرای قوانین و مقررات محیط زیست در یک منطقه هستند.

محیط بان‌ها از منطقه تحت نظارت خود، بازدید میکنند و کلیه رویدادها یا فعالیت‌هایی را که موجب تخریب محیط زیست میشوند شناسایی میکنند.

برای مثال، آنها ممکن است قطع درختان، بوتهکنی، شکار غیرقانونی، روشن کردن آتش، آلودگی‌های محیط زیستی یا سیل و طغیان رودخانه را در یک مکان مشاهده کنند و آن را به سازمان گزارش دهند. بدین ترتیب محیط بانان با همکاری سایر اعضای سازمان از آلودگی و تخریب محیط زیست جلوگیری میکنند.

سازمان حفاظت محیط زیست، برخی از مناطق کشور را که در آنجا حفظ و تکثیر نسل جانوران یا گیاهان اهمیت خاصی دارد، به عنوان منطقه حفاظت شده اعلام میکند. این منطقه ممکن است جنگل یا مرتع یا دشت و کوهستان باشد.

برای مثال، منطقه جنگلهای حرا در آبهای خلیج فارس و دشت ارژن در فارس و اُشترانکوه در لرستان از مناطق حفاظت شده کشور ما هستند.

در منطقه حفاظت شده، مقررات خاصی برای حفظ گیاهان و جانوران تعیین میشود؛ برای مثال، شکار و صید یا قطع درختان و از بین بردن گیاهان در این منطقه ممنوع است.

اصل ۵۰ قانون اساسی

در جمهوری اسلامی ایران، حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسل‌های بعد باید در آن حیات رو به رشدی داشته باشند، وظیفه عمومی تلقی می‌گردد و ...

سوالات درس دوازده

- (۱) اصل پنجاه قانون اساسی در مورد چیست؟
- (۲) منطقه حفاظت شده یعنی چه؟
- (۳) دو مورد از مناطق حفاظت شده را نام ببرید.
- (۴) محیط بان ها چه کسانی هستند؟
- (۵) وظیفه محیط بان ها چیست؟
- (۶) وظیفه سازمان حفاظت از محیط زیست چیست؟
- (۷) چرا از زیستگاه ها حفاظت میکنیم؟
- (۸) وابستگی موجودات به یکدیگر را توضیح دهید.
- (۹) دو گونه جانوری در معرض انقراض در ایران را نام ببرید.
- (۱۰) دو گونه جانوری منقرض شده در ایران را نام ببرید.
- (۱۱) چرا زیستگاه ها تخریب میشوند؟

M-ejtemaee.blog.ir